

Links Ecologisch Forum (LEF)

Forum Gauche Ecologie (FGE)

Radicaal Groen Linkse Partijoverstijgende Beweging

Mouvement Radical Rouge et Vert, au-delà des Partis

OPINIE: Voor wie rijdt de vuilkar in Sint-Niklaas, voor het volk of voor het geldgewin?

Geplaatst op maandag 14 oktober 2013 |
 SHARE

Het nieuwe stadsbestuur van Sint-Niklaas, een coalitie van N-VA en van het kartel SP.A-Groen! o.l.v. N-VA burgemeester Lieven Dehandschutter, zegt te moeten saneren en kiest ondermeer voor het privatiseren van de huisvuilophaling. "De mannen van de vuilkar" en hun vakbonden en een reeks maatschappelijke organisaties verwierpen deze plannen en haalden voldoende handtekeningen op om een volksraadpleging af te dwingen die op 1 september jl. werd georganiseerd. Het referendum werd een groot succes voor de verdedigers van de openbare dienst, maar het stadsbestuur trekt er zich niks van aan en wil privatiseren.

Vandaag bevinden nagenoeg alle 308 Vlaamse steden en gemeenten zich in financieel woelig water. Vooral de dertien Vlaamse centrumsteden en de hoofdstad Brussel moeten rijden en omzien. Ze worden verplicht over te gaan tot saneringen op het vlak van inkomsten en uitgaven. De oorzaken zijn niet ver te zoeken. De wilde jaren van neoliberale deregulering, waarvoor de traditionele partijen het wettelijk kader creëerden, liep uit op de financiële crisis einde 2008 waaraan ook de bank *Dexia* en de daarin georganiseerde *Gemeentelijke holding* kopje onder ging. Uit die hoek droogden de aanzienlijke inkomsten op. De crisis zette zich verder door op sociaal en economisch vlak. Als aantrekkingspolen met vele bovenlokale functies, en de negatieve gevolgen van de door de elites bejubelde globalisering, hebben de Vlaamse centrumsteden en de hoofdstad Brussel in geconcentreerde vorm te maken met de invloed van de crisis. Het begrotingstekort van alle Vlaamse steden en gemeenten loopt dit jaar al op tot 150 miljoen euro. Een recente studie van de bank *Belfius* komt zelfs uit tot meer dan het dubbele. Ook de centrumstad Sint-Niklaas (73.900 inwoners) in het Waasland, gelegen langs de E17, vlakbij het Nederlandse Zeeuws-Vlaanderen, tussen Gent en Antwerpen, ontsnapt niet aan saneringen. Elke stad heeft in functie van de lokale krachtsverhoudingen en de financiële toestand zijn specifieke aanpak. Wie spreekt over soevereiniteit van de naties, spreekt ook over een beperkte maar reële soevereiniteit die een bevolking van een natie heeft om beslissingen in een of andere zin te nemen op stedelijk vlak. In Sint-Niklaas is alvast gebleken dat tussen de politieke elite aan de macht en het volk hierover een fundamenteel meningsverschil bestaat: blijft de Sint-Niklase gemeenschap soeverein over zijn huisvuilophaling of wordt de soevereiniteit overgedragen aan een beperkte groep van aandeelhouders in een privé bedrijf?

Door het afstoten van de ophaling van het huisvuil in Sint-Niklaas hoopt het stadsbestuur 3,6 miljoen euro te besparen. *"Een onrealistische hoge inschatting. Zelfs als men alleen de strikte basistaken zou uitvoeren en het personeel massaal zou afstoten is dit plan niet haalbaar. En dat weten ze ook in de meerderheid"*, zeggen de vakbondswoordvoerders. Ervaringen leren dat privatisering zelden een goede oplossing is. De dienstverlening boet in aan kwaliteit, en zal zelfs op termijn duurder uitvallen. Een privé bedrijf moet zoveel mogelijk winst genereren voor de aandeelhouders en dat is wat anders dan een openbare dienst. Sinds mensenheugenis zorgt het stadsbestuur voor de huis- aan- huis- ophaling van het afval van de bewoners. De tevredenheid is groot. Stiptheid en klantvriendelijkheid zorgen voor respect bij de bevolking. Dagelijks komt het personeel met de burgers in contact. Zij zijn het eerste aanspreekpunt bij klachten. Kapotte zakken? Een sluikstorting? De stadsdiensten staan klaar. Hierdoor kan flexibel ingespeeld worden op de noden. Privé firma's voeren strikt uit wat contractueel is vastgelegd. Ruimte voor flexibel optreden is bij hen quasi onbestaande. Wie gaat de zakken opladen die op de straat liggen, die kapot zijn of het opruimen van sluikstortingen? De stadsdiensten zullen ervoor opdraaien. De openbare dienst werkt aan een hoge veiligheidsstandaard, bij de privé firma's is dat allemaal een kost en tijdverlies en worden de veiligheidsvoorschriften 'soepel' opgevat wat arbeidsongevallen onvermijdelijk maakt. De vakbonden vinden ook dat de stadsoverheid de plicht heeft bij te dragen tot de tewerkstelling van laaggeschoolden. Deze mensen vallen in de crisis meer dan andere werknemers uit de boot. Sint-Niklaas kampt nu al met hoge werkloosheidscijfers voor laaggeschoolden. Door het afstoten van de reinigingsdienst zullen

volwaardige banen voor laaggeschoolden verdwijnen. Daar waar privé firma's om kosten te besparen veel liever werken met interim-arbeid of contracten van korte duur. Daarbij komt een economisch argument. Omdat de stad in de ogen van de privé sector 'een deel van de markt' bezet moeten de privé ophalers hiermee rekening houden. Op dit moment hanteren de privéophalers in omliggende gemeenten bodemprijzen. Dit komt omdat de stad Sint-Niklaas het bijna monopolie van de privé firma's doorbreekt. Eens de stad zelf geen huisvuil meer ophaalt is er geen enkele rem meer voor de privé firma's om hun tarieven aan te passen en op te drijven.

Het verzet tegen de privatiseringsplannen van de coalitie komt vanuit het gemeenschappelijk vakbondsfront van de lokale afdelingen van Openbare Diensten (ACOD = ABVV) en het ACV. Ook vanuit de oppositie in de gemeenteraad met vnl. de vakbondsvleugel in de CD&V en het Vlaams Belang. Van de lokale afdeling van de ACOD is geweten dat daarin sinds tientallen jaren strijd bare links radicale ambtenaren actief zijn. Het ACV als grootste vakbond in de regio zette zich volop achter het verzet. Naast de steun van de nationaal bestuur van ACV- Openbare diensten voor zijn lokale afdelingsverantwoordelijken, was de gepensioneerd e secretaris van de textielcentrale van het ACV-Waasland, met veel ervaring in de sociale strijd, belangrijk in de campagne. Hij is nu Cd&V gemeenteraadslid. Het Vlaams Belang schaarde zich als oppositiepartij achter de eisen en argumenten van wat in hun ogen de "kleurvakbonden" zijn. Allicht speelt de syndicale reflex mee van een gewezen vakbondsafgevaardigde van het ABVV in een groot metaalconstructiebedrijf (Nobels- Peelman, dat in de jaren tachtig werd opgedoekt in duistere omstandigheden) die nu lid is van de gemeenteraad voor het Vlaams Belang. Daarbij komt de Partij Van de Arbeid (PvdA) die met strijd bare militanten in de lokale afdeling van de ACOD (maar niet in de gemeenteraad vertegenwoordigd) zijn positieve inbreng deed op het terrein. In de culturele sfeer was het de lokale afdeling van het Masereelfonds die het debat animeerde.

In beide kampen lopen dus heel wat vogels van diverse pluimage, en niet allemaal paradijsvogels. Belgicisten en Vlaams nationalist en bevinden zich aan beide zijden van de "frontlinie". In het stadsbestuur vormen de belgicistische SP.A- afdeling samen met de rechts Vlaams- nationalist en van de N-VA –burgemeester één front voor de privatisering. De strijd voor de openbare dienstverlening gaat uit van het vakbondsfront, de PvdA, beiden belgicistisch, de linkse culturele vereniging het Masereelfonds, en het Vlaams Belang. Men mag ook zeggen dat er een andere scheidingslijn loopt. De mensen in de volkscafé's op markten en pleinen, zijn spontaan voor het behoud van "hun vuilkar en de mannen die tweewekelijks passeren". Dat staat in contrast met heel wat hoger opgeleiden uit de dienstensector en de traditionele zelfstandigen in Sint- Niklaas. Zij vinden het de moeite niet waard om naar hun zeggen "over de toekomst van die paar tientallen laaggeschoolde vuilnismannen zoveel kabaal te maken". Hun sociale status en 'waarde' laat hen dat niet toe. Ze verliezen dan wel uit oog dat het niet alleen om de toekomst van de vuilnisophalers gaat, maar zij zullen misschien de eersten zijn om te protesteren als de geprivatiseerde vuilnisophaling steken laat vallen in hun straat. Daarenboven gaat het om de vraag over welk Vlaanderen we willen? Het Vlaanderen van de multinationals, de grote poenpakkers, de frauderende bankiers, die zelfs de lucht en zon zouden privatiseren voor eigen gewin of een Vlaanderen voor en van het gewone volk?

Democratie is een lege doos als dit alleen beperkt wordt tot verkiezingen en daarna vrij spel laat aan een kaste van mandatarissen die de "neoliberale consensus " proberen op te leggen aan het volk. Dat gaat echter steeds moeilijker. De crisis is zo diep dat democratisch volksverzet snel in de criminele sfeer getrokken wordt. Denk aan het proces in Dendermonde tegen de actievoerders op het ggo-patattenveld in Wetteren, de GAS-boetes voor betogers tegen Monsanto in Antwerpen, de juridische actie van Electrabel tegen Greenpeace,... Sommige politici en ondernemers zingen in koor dat er zelfs te veel democratie is. Het democratisch gehalte van een samenleving wordt gemeten in de mate *het gewone volk zelf een beslissende rol heeft in het uitstippelen van een beleid en de politieke keuzen*. Een volksraadpleging is daarvan een middel (cfr. bijv. Zwitserland). In Sint- Niklaas verliet het gemeenschappelijk vakbondsfront de vertrouwde paden van *alleen* betogen en staken, en begon ook de strijd voor een volksraadpleging (waarin de Vlaamse decreetgever wettelijk heeft voorzien). Om een volksraadpleging af te dwingen moesten 7.400 handtekeningen verzameld worden. Het werden er in een minimum van tijd 9.400. Op 24 mei jl. werd de vraag voor het organiseren van een volksraadpleging ingediend. Er startte een intense zomercampagne. De vakbonden zetten de grote middelen in: er werden 40.000 raamaffiches verdeeld. Alle componenten van het verzet deden hun duit in het zakje voor het eigen doelpubliek. Het ACV zorgde in de warme zomermaanden voor een campagne ijskar die stad en land rondreed met verkoelende ijsjes. Als slot van de zomerse mobilisatie werd op één week voor het referendum in een grote tent een zondags aperitiefdebat georganiseerd en in de week daarop organiseerde het Masereelfondsafdeling e.a. een debat in de stadsschouwburg. Het referendum van 1 september 2013 werd een groot succes. Ondanks sabotage pogingen van de "democraten" van het N-VA- SP.A-Groen stadsbestuur door bijv. op te roepen niet te gaan stemmen, te weinig stembureau's te organiseren en dan nog ver van het stadcentrum. Om van een geldig referendum te kunnen

spreken moest 10% van de kiesgerechtigden in Sint-Niklaas komen opdagen. Met 17,60% of 10.533 inwoners werd dat ruim behaald. Ruim 84% van de kiezers stemden voor het "behoud van de vuilkar van de stad". Het stadsbestuur van Sint-Niklaas legde echter de uitslag van de volksraadpleging naast zich neer en wil doorgaan met het privatiseren. Dat ook de SP.A en Groen! die zich progressief noemen mede de democratische uitspraak van een volksraadpleging begraven en een aanhangsel zijn geworden van de N-VA-Voka-Unizo-lobby stuit vele mensen in Sint-Niklaas voor de borst. De strijd voor de vuilkar als openbare dienstverlening is een strijd geworden voor de democratie en de manier waarop we in het belang van het Vlaamse volk de dienstverlening organiseren. Voor het eerst werd hier de *neoliberale consensus* in Sint-Niklaas over een breed front doorbroken, en is de strijd begonnen voor de soevereiniteit van het volk over de diensten waarvan het gebruik maakt. Dat is alvast hoopvol.

Miel Dullaert

Dit artikel verscheen eerder in het tijdschrift Meervoud van oktober 2013